

Tegnerforbundets jubileumsutstilling kunne

tjent på større presisjon og klarere distinksjoner.

Historiens tørre streker

Line Ulekleiv
KUNST

«Tegnerforbundet 100 år: Brudd og kontinuitet»

Tegnerforbundet, Oslo
Står til 15. mai

ANMELDELSE

I utstillingen «Brudd og kontinuitet» blir tegningen tatt på alvor, men ambisjonsnivået kunne vært høyere.

De lange linjene danner bakgrunn for jubileumsutstillingen til Tegnerforbundet, som markerer hundre år siden oppstart – drevet fram av et knippe tegnere og illustratører. Den landsdekkende fagorganisasjonen, i dag med 538 medlemmer, får vist et tverrsnitt av sine aktiviteter gjennom disse årene. Tegningen presenteres i mange avskygninger, med mange funksjoner: tegninger som kunstuttrykk, ymse avistegninger, illustrasjoner, reklame- og serietegninger og tidlige utgaver av deres eget magasin Numer.

Det er interessant å se mange av innslagene på denne historiske linjen, mange av tegningene fremstilles som sjeldne dokumenter dratt frem fra glemselen. Tegningen som medium styrer i løpet av disse hundre årene mot en større selvstendighet, men presentasjonen av selve forbundet fremstår noe lukket og intern.

Forventer man en dypere innsikt i fortellingen om tegnediets ulike faser her

FAKTA

Tegnerforbundet:

- Interesseorganisasjon for norske tegnere og illustratører.
- Driver galleri i Oslo og utgir tidsskriftet Numer fire ganger årlig.
- Forbundet arrangerer Tegnebiennalen annethvert år. Biennalen er en arena for visning og formidling av samtidskunst med forankring i tegning.
- Med utstillingen «Brudd og kontinuitet» feirer tegnerforbundet sine første 100 år.

til lands, for ikke å snakke om tegningens sterke ståsted på samtidsscenen (suksessen til kunstnere som Lotte Konow Lund, Tiril Schrøder, Sverre Malling og Bjørn Hegardt, som alle blir vist, vitner om dette), kan man risikere å gå noe slukøret derfra. En anledning som dette kunne gitt anledning til å fortelle fasettert om et viktig kapittel innen både kunst og ytring, som tegningen naturlig tar omriss av, og er et lett anvendelig redskap for. Jeg tar meg i å gripe etter en katalog som kunne skapt perspektiver, men den finnes ikke.

Utstillingens gang tydeliggjør en viss kronologisk kategorisering, og en tidslinje med de viktigste hendelsene og opplisting av navn er trykket opp, men den indre logikken synes ikke øredøvende. Man kastes litt som en ball mellom de ulike kapitlene her, med krigsår, feiring, markeringer, animasjon, emblemer og stilstudier. Utstillingen fremstår først og fremst som springende dokumentasjon, en avbildning av en historikk som her blir minst like faghistorisk som kunstnerisk.

De representerte kandidatene, mange av disse er interessante – verd et gjensyn uansett, virker uvegerlig noe vilkårlige. Naturligvis er dette ingen bredt anlagt museumsutstilling med romslig budsjett. Jeg skulle likevel gjerne sett et høyere ambisjonsnivå. Den

DEL AV FORTELLINGEN: Suksessen til kunstnere som Bjørn Hegardt manifesterer tegningens sterke ståsted på samtidsscenen. Dessverre belyses ikke dette tilstrekkelig i utstillingen «Brudd og kontinuitet».

FOTO: TEGNERFORBUNDET

Som primær og lett tilgjengelig teknikk, kun et papir og en blyant unna, er tegningen uslåelig som konsept.

En rådende tese synes å være at tegningen kan si noe distinkt om vår tid, parallelt med hvordan kanskje maleriet grovt regnet knyttes til 1980-tallet og fotografiske teknikker innkapslet 90-tallet. En slik summarisk tilnærming har så klart sine svakheter, men har intensivert oppmerksomhet rundt tegningens ofte sitatvennlige teknikker. Minituøst utførte botaniske studier har funnet plass ved

siden av mer slacker-aktige utbrudd. Det monumentale og drodlende er like gyldige uttrykk innen dette universet, som ofte kan ses som en teknologisk antitese i alle sin håndverksmessige dedikasjon. Dette kommer man så

speriment, også fordi bruken av fotografi gjorde tegningens dokumenterende funksjon overflødig, men dette preger ikke presentasjonen i særlig grad i «Brudd og kontinuitet». Likevel får vi en forståelse av at tegningen i norske kunstinstitusjoner lenge ble oppfattet som uferdige skisser, og restriktivt i svart/hvitt til langt utpå 70-tallet. På det viset speiler tegningens historikk definitivt et

kunstbegrep i langsom endring, ved at tegningen presenteres som altomfattende, men konseptuelt og formalt lite distinkt.

Det ligger i sakens natur at tegningen er mangfoldig og

”Tegningen er uslåelig som konsept.”

vidt i befatning med på jubileumsutstillingen, uten at det forsøkes å si noe mer uttømmende om bakgrunnen for denne tendensen.

Utover 1900-tallet skjøt tegningen fart som fremk-

ÅPEN FOR FORTOLKNING: Tegning av Elisabeth Mathiesen.

MANGFOLDIG: Tegningen lar seg ikke oppsummere. Her et av Kim Hiorthøys verker.

ikke lar seg oppsummere, den må ha mange overskrifter. Blant annet ligger det en vilje til et politisert blikk på tegningen her, i sammenhenger som ikke er kunstspesifikke. Tegningen som satire og mulig samfunnsaktør har fått en tyngde i samtiden, som den også har hatt tidligere, noe utstillingen for så vidt demonstrerer.

Streken er åpen for fortolkning. Den tar også temperaturen på sin tid, inngår i et komplekst estetisk og etisk felt, og må aktivt avleses. Hva er vi nå, hva har vi vært og hva vil vi?, kan tegningene spørre, men ingen stiller spørsmålet for dem.

Line Ulekleiv
kunst@klassekampen.no